

Media ja lehdistö

Euroopan unionin tuomioistuin
LEHDISTÖTIEDOTE nro 29/22
Luxemburgissa 22.2.2022

Tuomio asiassa C-160/20
Stichting Rookpreventie Jeugd ym.

**Suodatinsavukkeet: ISO:n tervan, nikotiinin ja hiilimonoksidin päästöjen
enimmäistasojen määrittämiseksi vahvistama menetelmä, johon unionin oikeudessa
viitataan, on pätevä, ja siihen voidaan vedota savukkeiden valmistajia vastaan**

Koska tätä menetelmää ei kuitenkaan ole julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä, siihen ei voida vedota yleisesti yksityisiä, kuten kuluttajien terveyden suojelemiseksi toimivia yhdistyksiä, vastaan

Heinäkuussa ja elokuussa 2018 Stichting Rookpreventie Jeugd (nuorison tupakoinnin vastustamissäätiö, Alankomaat) ja 14 muuta yhteisöä (jäljempänä kantajat) tekivät Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteetille (elintarvikkeiden ja kulutustavaroiden turvallisuudesta vastaava Alankomaiden viranomainen) hallinnollisen velvoitteen asettamista koskevan pyynnön. Kantajat pyysivät kyseistä viranomaista yhtäältä varmistamaan, että kuluttajille Alankomaissa tarjottavien suodatinsavukkeiden päästöt eivät ylitä direktiivissä 2014/40¹ säädettyjä tervan, nikotiinin ja hiilimonoksidin enimmäispäästötasoa, kun näitä savukkeita käytetään tarkoituksensa mukaisesti, ja toisaalta määräämään tupakkatuotteiden valmistajat, maahantuoajat ja jakelijat poistamaan markkinoilta sellaiset suodatinsavukkeet, jotka ylittävät enimmäispäästötasot.

Kantajat tekivät valtiosihteerille oikaisuvaatimuksen päätöksestä, jolla hakemus hylättiin. Oikaisuvaatimuksen tultua hylätyksi kantajat nostivat kanteen rechtbank Rotterdamissa (Rotterdamin alioikeus, Alankomaat). Ne vetosivat siihen, että direktiivin 2014/40 4 artiklan 1 kohdassa² ei veloiteta käyttämään tiettyä päästötasojen mittaamenetelmää ja että eri tutkimuksista ilmenee muun muassa, että käyttötarkoituksensa mukaisesti käytettyjen suodatinsavukkeiden tarkkojen päästötasojen määrittämiseksi olisi sovellettava erästä toista mittaamenetelmää (ns. Canadian Intense -menetelmä).

Rotterdamin alioikeus esitti unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyyntö, joka koskee muun muassa direktiivin 2014/40 4 artiklan 1 kohdan pätevyyttä avoimuusperiaatteen,³ useiden unionin oikeuden säännösten ja määräysten⁴ sekä tupakoinnin torjuntaa koskevan Maailman terveysjärjestön puitesopimuksen⁵ kannalta.

¹ Tupakkatuotteiden ja vastaavien tuotteiden valmistamista, esittämistä ja myyntiä koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä sekä direktiivin 2001/37/EY kumoamisesta 3.4.2014 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/40/EU (EUVL 2014, L 127, s. 1). Kyseisen direktiivin 3 artiklan 1 kohdassa säädetään jäsenvaltioissa markkinoille saatettavien tai valmistettujen savukkeiden tervan, nikotiinin ja hiilimonoksidin enimmäispäästötasoista (jäljempänä direktiivissä 2014/40 vahvistetut enimmäispäästötasot).

² Direktiivin 2014/40 4 artiklan 1 kohdassa säädetään, että "savukkeista poltettaessa syntyvän tervan, nikotiinin ja hiilimonoksidin päästömäärät on mitattava ISO-standardien 4387 (terva), 10315 (nikotiini) ja 8454 (hiilimonoksidi) mukaisesti. Tervaa, nikotiinia ja hiilimonoksidia koskevien mittausmerkintöjen paikkansapitävyys on määritettävä ISO-standardin 8243 mukaisesti."

³ Tästä periaatteesta määrätään SEU 1 artiklan toisessa kohdassa ja SEU 10 artiklan 3 kohdassa, SEUT 15 artiklan 1 kohdassa ja SEUT 298 artiklan 1 kohdassa sekä Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) 42 artiklassa.

⁴ SEUT 114 artiklan 3 kohta ja SEUT 297 artiklan 1 kohta, Euroopan unionin virallisen lehden sähköisestä julkaisemisesta 7.3.2013 annettu neuvoston asetus (EU) N:o 216/2013 (EUVL 2013, L 69, s. 1) ja perusoikeuskirjan 24 ja 35 artikla.

⁵ Genevessä 21.5.2003 tehty Maailman terveysjärjestön tupakoinnin torjuntaa koskeva puitesopimus (jäljempänä puitesopimus), jonka osapuolina Euroopan unioni ja sen jäsenvaltiot ovat.

Unionin tuomioistuin vahvistaa suuren jaoston kokoonpanossa antamassaan tuomiossa kyseisen säännöksen pätevyyden katsomalla, että se on erityisesti ennakkoratkaisupyyntöissä tarkoitettujen unionin oikeuden ja kansainvälisen oikeuden⁶ periaatteiden, säännösten ja määräysten mukainen.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

Unionin tuomioistuin katsoo ensinnäkin, että jäsenvaltioissa markkinoille saatettaviksi tarkoitetuille tai valmistettaville savukkeille direktiivissä 2014/40 vahvistetut enimmäispäästötasot on kyseisen direktiivin 4 artiklan 1 kohdan nojalla mitattava kyseisessä säännöksessä mainittuihin ISO-standardeihin perustuvien mittausmenetelmien mukaisesti. Säännöksessä viitataan nimittäin pakottavasti näihin ISO-standardeihin, eikä siinä mainita mitään muuta mittausmenetelmää.

Toiseksi unionin tuomioistuin tarkastelee aluksi direktiivin 2014/40 4 artiklan 1 kohdan pätevyyttä avoimuusperiaatteen kannalta. Tältä osin se toteaa, että vaikka kyseisessä säännöksessä viitataan ISO-standardeihin, joita ei ole julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä, säännöksessä ei kuitenkaan säädetä mistään näihin standardeihin tutustumisen rajoituksista myöskään säätämällä sen edellytykseksi pyynnön tekemistä yleisön tutustumisesta unionin toimielinten asiakirjoihin annettujen säännösten⁷ mukaisesti. Tämän jälkeen unionin tuomioistuin toteaa direktiivin 2014/40 4 artiklan 1 kohdan pätevyydestä asetuksen N:o 216/2013⁸ kannalta, että oikeuskäytännön mukaan kyseisen direktiivin aineellista lainmukaisuutta ei voida tutkia suhteessa kyseiseen asetukseen. Lopuksi unionin tuomioistuin toteaa direktiivin 2014/40 4 artiklan 1 kohdan pätevyydestä SEUT 297 artiklan 1 kohdan,⁹ luettuna oikeusvarmuuden periaatteen valossa, kannalta, että kun otetaan huomioon laaja harkintavalta, joka unionin lainsäätäjällä on sille myönnetyn toimivallan käytössä silloin, kun sen toimintaan liittyy poliittisten, taloudellisten ja sosiaalisten valintojen tekeminen ja kun sen on suoritettava monitahoisia arviointeja, kyseinen lainsäätäjä voi vapaasti viitata hyväksymissään säädöksissä kansainvälisen standardisointisjärjestön (ISO) kaltaisen kansainvälisen standardisointielimen laatimiin teknisiin standardeihin.

Unionin tuomioistuin täsmentää kuitenkin, että oikeusvarmuuden periaate edellyttää, että viittaukset tällaisiin standardeihin ovat selviä ja täsmällisiä ja että niiden vaikutukset ovat ennakoitavissa, jotta ne, joita asia koskee, tietäisivät, miten niiden tulee toimia niissä tilanteissa ja oikeudellisissa suhteissa, jotka kuuluvat unionin oikeusjärjestyksen alaisuuteen. Nyt käsiteltävässä asiassa unionin tuomioistuin katsoo, että koska direktiivin 2014/40 4 artiklan 1 kohdassa tehty viittaus ISO-standardeihin on tämän vaatimuksen mukainen ja kyseinen direktiivi on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä, pelkästään se seikka, että kyseisessä säännöksessä viitataan ISO-standardeihin, joita ei tässä vaiheessa ole julkaistu tällä tavalla, ei voi kyseenalaistaa kyseisen säännöksen pätevyyttä.

Siltä osin kuin kyse on siitä, voidaanko ISO-standardeihin vedota yksityisiä vastaan, unionin tuomioistuin muistuttaa kuitenkin, että oikeusvarmuuden periaatteen nojalla tällaisiin standardeihin, jotka on tehty pakottaviksi unionin lainsäädäntötoimella, voidaan yleensä vedota yksityisiä vastaan vain silloin, kun ne itsessään on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä. Koska standardeja, joihin direktiivin 2014/40 4 artiklan 1 kohdassa viitataan, ei ole julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä, yksityiset eivät voi tietää savukkeille kyseisessä direktiivissä vahvistettujen päästötasojen mittausmenetelmiä. Sen sijaan siitä, voidaanko ISO-normeihin vedota yrityksiä vastaan, unionin tuomioistuin korostaa, että siltä osin kuin yrityksillä on ollut tilaisuus tutustua direktiivin 2014/40 4 artiklan 1 kohdassa viitattujen standardien viralliseen ja todistusvoimaiseen versioon kansallisten standardisointielinten välityksellä, mainittuihin standardeihin voidaan vedota niitä vastaan.

⁶ Muun muassa puitesopimuksen 5 artiklan 3 kohta.

⁷ Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi 30.5.2001 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 1049/2001 (EYVL 2001, L 145, s. 43).

⁸ Asetuksessa (EU) N:o 216/2013 säädetään muun muassa unionin säädösten julkaisemisesta Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

⁹ Kyseisen määräyksen mukaan "lainsäätämisyhteisyydessä hyväksyttävät säädökset julkaistaan Euroopan unionin virallisessa lehdessä. Ne tulevat voimaan niissä säädettynä päivänä tai, jollei voimaantulosta ole säädetty, kahdentenakymmenentenä päivänä siitä, kun ne on julkaistu".

Kolmanneksi unionin tuomioistuin toteaa direktiivin 2014/40 4 artiklan 1 kohdan pätevydestä puitesopimuksen 5 artiklan 3 kohtaan¹⁰ nähden, että viimeksi mainitussa määräyksessä ei kielletä kaikkea tupakkateollisuuden osallistumista tupakoinnin vastaisen lainsäädännön määrittelyyn ja soveltamiseen, vaan sillä pyritään ainoastaan estämään se, että kyseisen teollisuuden intressit vaikuttavat politiikkoihin, joita sopimuspuolet valitsevat tupakoinnin vastustamiseksi. Näin ollen pelkkä tupakkateollisuuden osallistuminen kyseessä olevien standardien laatimiseen ISO:ssa ei voi kyseenalaistaa direktiivin 2014/40 4 artiklan 1 kohdan pätevyyttä.

Neljänneksi unionin tuomioistuin korostaa direktiivin 2014/40 4 artiklan 1 kohdan pätevydestä ihmisten terveyden suojelun korkean tason vaatimuksen¹¹ ja perusoikeuskirjan 24 ja 35 artiklan¹² kannalta, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan direktiivin 2014/40 kyseisen säännöksen pätevyyttä ei voida arvioida ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen ennakkoratkaisupyyntönsä mainitsemien tutkimusten perusteella. Nämä tutkimukset on nimittäin tehty kyseisen direktiivin antamispäivän 3.4.2014 jälkeen.

Viidenneksi ja viimeiseksi unionin tuomioistuin täsmentää savukkeiden päästöjen mittaamiseen käytettävältä menetelmältä edellytettäviä ominaisuuksia sen varmistamiseksi, että direktiivissä 2014/40 vahvistettuja päästöjen enimmäistasoja noudatetaan, jos direktiivin 4 artiklan 1 kohdassa ISO-standardeihin tehtyyn viittaukseen ei voida vedota yksityisiä vastaan. Se katsookin, että tämän menetelmän on oltava tieteen ja tekniikan kehityksen tai kansainvälisesti sovittujen standardien mukaan asianmukainen savukkeesta tarkoituksensa mukaisesti käytettäessä syntyvien päästöjen mittaamiseksi, ja sen perusteena on oltava varsinkin nuorten terveyden suojelun korkea taso. Tällä menetelmällä saadut mittaustulokset on varmistettava mainitun direktiivin 4 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuissa jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten hyväksymissä ja valvomissa laboratorioissa. Kansallisen tuomioistuimen on arvioitava, ovatko päästötasojen mittaamiseen tosiasiallisesti käytetyt menetelmät direktiivin 2014/40 mukaisia, ottamatta huomioon sen 4 artiklan 1 kohtaa.

HUOMAUTUS: Ennakkoratkaisupyyntö antaa jäsenvaltioiden tuomioistuimille mahdollisuuden tiedustella niiden käsiteltävänä olevan yksittäisen asian puitteissa unionin tuomioistuimelta unionin oikeuden tulkintaa tai unionin toimen pätevyyttä. Unionin tuomioistuin ei ratkaise kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevaa asiaa. Kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on ratkaista asia unionin tuomioistuimen ratkaisun mukaisesti. Unionin tuomioistuimen ratkaisu sitoo vastaavalla tavoin muita kansallisia tuomioistuimia, jotka käsittelevät samanlaista ongelmaa.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido Euroopan unionin tuomioistuinta.

Tuomion [koko teksti](#) julkaistaan CURIA-sivustolla tuomion julistamispäivänä.

Lisätietoja: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127

¹⁰ Tässä määräyksessä määrätään, että sopimuspuolien on toimittava tupakoinninvastaisen terveydenhuoltopolitiikan laatimisessa ja toteuttamisessa siten, että tätä politiikkaa suojellaan tupakkateollisuuden kaupallisten ja muiden etujen tavoittelulta kansallisten lakien mukaisesti.

¹¹ Vaatimus perustuu muun muassa SEUT 114 artiklan 3 kohtaan.

¹² Perusoikeuskirjan 24 artikla koskee lapsen oikeuksia. Perusoikeuskirjan 35 artikla puolestaan koskee terveyden suojelua.